পাঠ
पाठ 6

রেলের িকি কা

১ম ব্যক্তি : হাওড়ার এক া িকি দিন।

অনুসন্ধান : ঐ া অনুসন্ধান অফিস।
সহায়ক হাওড়ার িকি চার নম্বর কাউ ারে দিচ্ছে।

১ম ব্যক্তি : আচ্ছা দাদা, ঐ া কি চার নম্বর কাউ ারের লাম্পন?

২য় ব্যক্তি : হ্যাঁ, ঐ া চার নম্বর কাউ ারের লাম্পন।

১ম ব্যক্তি : এখানে কি হাওড়ার িকি দিচ্ছে?

২য় ব্যক্তি : হ্যাঁ, দিচ্ছে।

১ম ব্যক্তি : আপনি কি হাওড়া যাচ্ছেন?

২য় ব্যক্তি : না, আমি হাওড়া যাচ্ছি না। আমি যাচ্ছি বেনারসে। মে মাসে গরমের ছু ি পড়ছে। তাম্প এত ভীড়। সে জন্যম্প

रेल का टिकट कटवाना

पहला व्यक्ति : हावड़ा का एक टिकट दीजिए।

पूछताछ सहायक : यह पूछताछ कार्यालय है। हावड़ा का टिकट चार नंबर खिड़की पर देते हैं।

पहला व्यक्ति : अच्छा दादा, क्या यह चार नंबर खिड़की की लाइन (लगी) है?

दूसरा व्यक्ति : हाँ, यह चार नंबर खिड़की की लाइन है।

पहला व्यक्ति : क्या यहाँ हावड़ा का टिकट देते हैं?

दूसरा व्यक्ति : हाँ, देते हैं।

पहला व्यक्ति : क्या आप हावड़ा जा रहे हैं?

दूसरा व्यक्ति : नहीं, मैं हावड़ा नहीं जा रहा हूँ। मैं बनारस जा रहा हूँ। मई महीने में गर्मी की छुट्टी है। इन दिनों बहुत भीड़ है। इसलिए पहले से ही टिकट कटवा रहा हूँ। मैं प्रतिवर्ष इसी समय बनारस जाता हूँ।

আগে থেকেম্প ৗিকি কৗছি। প্রত্যেক বছর আমি এম্প সময়ে যাম্প।

১ম ব্যক্তি : আপনি কবেকার ৗিকি কৗছেন?

২য় ব্যক্তি : আমি ৪ঠা মের ৗিকি কৗছি। আপনি?

১ম ব্যক্তি : আমার ৭ম্প মের ৗিকি চাম্প। জানিনা ঐ দিনের ৗিকি আছে কিনা?

২য় ব্যক্তি : এখন তো সবে এপ্রিল। এখনও তো অনেকদিন সময় আছে। মে মাসের প্রায় সব দিনের ৗিকি আছে। ঐ দেখুন, বোর্ডে সবুজ আলো জ্বলছে।

১ম ব্যক্তি : আপনি কি একাম্প যাচ্ছেন?

২য় ব্যক্তি : না. না, আমার স্ত্রী ও ছেলে সঙ্গে যাচ্ছে। ছেলের ছুৗি পড়ছে ১লা মে। ২রা মে আমার এক বন্ধুর গৃহপ্রবেশ। ৩রা মে আর যাচ্ছি না। একেবারে ৪ঠা মে তে যাচ্ছি। আপনি কি পরিবার

पहला व्यक्ति : आप कब का टिकट कटवा रहे हैं?

दूसरा व्यक्ति : मैं ४ मई का टिकट कटवा रहा हूँ। आप?

पहला व्यक्ति : मुझे ७ मई का टिकट चाहिए। पता नहीं उस दिन का टिकट उपलब्ध है या नहीं।

दूसरा व्यक्ति : अभी तो अप्रैल का प्रारंभ है। अभी तो बहुत समय है। मई महीने के प्रायः सभी दिनों का टिकट (उपलब्ध) है। वह देखिए, पटल पर हरा प्रकाश जल रहा है।

पहला व्यक्ति : क्या आप अकेले ही जा रहे हैं?

दूसरा व्यक्ति : नहीं नहीं, मेरी पत्नी और बच्चे साथ जा रहे हैं। बच्चे की छुट्टी पहली मई से हो रही है। दूसरी मई को मेरे एक मित्र के यहाँ गृह प्रवेश है। (और) तीसरी मई को मैं नहीं जा रहा हूँ। चार को जा रहा हूँ। क्या आप परिवार के साथ जा रहे हैं?

पहला व्यक्ति : नहीं, मैं अकेला ही जा रहा हूँ। कलकत्ते में मेरा कुछ काम है। इसलिए जा रहा हूँ। आश्चर्य है! इतना समय क्यों लग रहा है? देख रहा हूँ, लाइन उतनी ही है। कम क्यों

সহ যাচ্ছেন?

১ম ব্যক্তি : না, আমি একাম্প যাচ্ছি। কলকাতায় আমার কিছু কাজ আছে তাম্প যাচ্ছি। কি আশ্চর্য! এত সময় লাগছে কেন? দেখছি, লাম্পন একম্প আছে। কমছে না তো।

২য় ব্যক্তি : আরে মশাম্প, এখানে কমপিউটার নেম্প। তাম্প একটু বেশী সময় লাগছে। সামনে তো আর মাত্র দুজন আছে।

১ম ব্যক্তি : আমার আবার অফিসের সময় হচ্ছে। কি যে করি?

২য় ব্যক্তি : আপনি ভাবছেন কেন? আপনি আমার আগে আসুন। আমার তাড়া নেম্প।

১ম ব্যক্তি : সত্যি, আজকাল আপনার মতো লোক খুব কম আছে।

नहीं हो रही है।

दूसरा व्यक्ति : अरे श्रीमान जी, यहाँ कम्प्यूटर नहीं है। इसलिए थोड़ा अधिक समय लग रहा है। आगे केवल दो लोग और हैं।

पहला व्यक्ति : पर मेरा ऑफिस का समय हो रहा है, क्या करूँ?

दूसरा व्यक्ति : आप क्यों चिंता कर रह हैं? आप हमारे आगे आ जाइए। मुझे जल्दी नहीं है।

पहला व्यक्ति : सच में, आजकल आप जैसे लोग बहुत कम हैं। बहुत बहुत धन्यवाद।

दूसरा व्यक्ति : नहीं नहीं, कोई बात नहीं। वह देखिए, आपके आगे के सज्जन (चले) जा रहे हैं। अब आप टिकट कटा लीजिए।

অনেক ধন্যবাদ।

২য় ব্যক্তি : না, না ও কিছু নয়। ওস্প দেখুন, আপনার সামনের ভদ্রলোক চলে যাচ্ছেন। এবার আপনি িকি কীুন।

শব্দার্থ

বংগলা শব্দ	अर्थ
১ম	पहला
অনুসন্ধান	पूछताछ
মাসে	महीने में
গরমের	गर्मी का
কবেকার	कब का
৪ঠা	चार का
৭ম্প	सात का
জানি	जानता हूँ
ঐদিনের	उस दिन का
সবে	प्रारंभ
সবুজ	हरा
ছেলে	लड़का
১লা	पहला
	दूसरा

২রা	घर
গৃহ	प्रवेश
প্রবেশ	तीसरा
৩রা	चिंता करना
ভাবছেন	इस बार
এবার	

अभ्यास

I. नीचे दिए गए वाक्यों में रेखांकित शब्दों के स्थान पर कोष्ठक में दिए गए शब्दों से दो-दो नये वाक्य बनाइए।

1. আমি রোজ বাজারে যাম্প। (স্কুলে, অফিসে)
2. আপনি কি কাগজ পড়ছেন? (বম্প, পত্রিকা)
3. আমরা বাংলা পড়ছি। (লিখছি, শুনছি)
4. সে চিঠি লিখছে। (পড়ছে, দিচ্ছে)
5. আমি কাপড় কিনছি। (কাচছি, ধুচ্ছি)

II. कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर वाक्य पूरे कीजिए :

1. আমি এখন বাংলা ____________ । (লিখছি, লিখি)

2. আপনি এখন কি ________ ? (করেন, করছেন)

3. সে রোজ বাজারে ____________ । (যায়, যাচ্ছে)

4. তারা আগামী রবিবার কোথাও __________ না। (যাচ্ছে, যায়)

5. তিনি আগামী মাসে কলকাতা ________________ । (যান, যাচ্ছেন)

III. उदाहरण के अनुसार वाक्यों में परिवर्तन कीजिए।

উদাহরণ :

আমি লিখি।

আমি লিখছি।

1. আমি বাংলা বস্প পড়ি।
2. আমি বেনারসে যাস্প।
3. সে বাজারে যায়।
4. তিনি কাগজ পড়েন।
5. তুমি কি বাজারে যাও?

IV. **नीचे दिए गए वाक्यों को निषेधात्मक बनाइए।**

1. আমি রোজ অফিসে যাস্প।
2. সে ভুবনেশ্বরে যচ্ছে।
3. তারা ঐ দোকানে কাপড় কেনে।
4. আমরা ছুঁটিতে দিল্লী যাচ্ছি।
5. রমেশ সাঁতার কাঁছে।

V. **कोष्ठक में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर वाक्य पूरे कीजिए।**

(যাচ্ছেন, পড়ে, খেলছে, লিখছে, বেড়ায়)

1. সে রোজ ভোরবেলা ____________________ ।
2. তিনি সিনেমা ____________ ।
3. রাজু রোজ বাংলা কাগজ _____________ ।
4. স্পন্দিরা এখন পার্কে ___________________ ।
5. সুমনা চিঠি _____________।

पढ़िए और समझिए :

রূপনারায়ণ নদীর রমনীয়তা   रूपनारायण नदी की रमणीयता

আমরা রোজ সকালে নদীর ধারে বেড়াতে যাম্প। আমাদের গ্রামের পাশেম্প নদী। নদীর নাম রূপনারায়ণ। নদীটি খুবম্প চওড়া। আমরা রোজ সূর্য উঠতে দেখি। তা দেখতে আমাদের ভালো লাগে। পাখী ডাকে। নদীতে মাছের ঝাঁক এঁকে বেঁকে চলে। দূরে নৌকাও যায়। এসবম্প প্রতিদিনের দৃশ্য। তবুও কোনদিন তা খারাপ লাগে না। আমরা কয়েকজন বন্ধু মিলে প্রত্যেক দিন সকালে নদীর ধারে দৌড়োম্প। একমাত্র বর্ষাকালে যাম্প না। কেননা তখন বৃষ্টি পড়ে। শীতকালে অবশ্য ঠিক যাম্প। গ্রামের সকালের দৃশ্য খুবম্প মনোরম। শহরের লোকেরা তা দেখতে পায় না। ধুলো ও ধোঁয়া ভর্ত্তি। তাম্প গ্রামের লোকদের অসুখও কম করে। সর্দি কাশি প্রভৃতি রোগ তাম্প শহরে বেশী।

शब्दार्थ

बंगला शब्द	अर्थ
রোজ	रोज़
ধারে	किनारे
বেড়াতে	टहलने, घूमने
চওড়া	चौड़ा
পাখি	पक्षी
ঝাঁক	झुंड
এঁকে-বেঁকে	टेढ़ा-मेढ़ा
দৌড়োম্প	दौड़ते हैं
মনোরম	मनोरम
ধুলো	धूल
	धुँआ

ধোঁয়া	रोग
অসুখ	ज़ुकाम
সর্দি	खाँसि
কাশি	रमणीयता
রমনীয়তা	

अभ्यास

I. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

1. উত্তরে বর্ণিত নদীটির নাম কি?
2. সকালে নদীর ধারে কি দেখা যায়?
3. শহরের পরিবেশ কেমন?
4. গ্রামের সঙ্গে শহরের পরিবেশের পার্থক্য কোথায়?
5. শহরে কোন্ ধরনের রোগ বেশী?

II. हिंदी में अनुवाद कीजिए।

আমার বাড়ি কোলকাতায়। কোলকাতা শহর গঙ্গার উপকণ্ঠে অবস্থিত। ভারতের চারটি মহানগরের মধ্যে কোলকাতাও একটি আধুনিক শহর। কোলকাতায় একম্প সাথে বহু পেশা, বহু ভাষার মানুষ বসবাস করেন। এখানে এখনও কাজের চাহিদা আছে। কোলকাতায় রোজম্প বহু লোক কাজের তাগিদে আসছে আর যাচ্ছে। কোলকাতায় চারিদিক সবুজ গাছপালায় পূর্ণ। কোলকাতায় ধুলো, ধূয়ো থাকলেও কোলকাতা অতি মনোরম। আমরা কোলকাতাবাসীরা কোলকাতাকে ভালবাসি।

III. बंगला में अनुवाद कीजिए।

यह एक नदी है। इसका तट बहुत सुंदर है। इसका पानी निर्मल और ठंडा है। इसके दोनों तटों पर बहुत से पेड़ लगे हैं। कुछ पेड़ केवल छायादार हैं। कुछ पेड़ फलदार भी हैं। रंग बिरंगे फूलों के पौधे तो बहुत हैं। तट के पास एक बगीचा भी है। बगीचे के फर्श पर कोमल और हरी-हरी दूब है। बगीचे में गुलाब, गेंदा, जूही, रजनीगंधा आदि के फूल खिले हैं। नदी तट पर घूमना बहुत आनंददायक है।

IV. नीचे कुछ ऐसे शब्द दिए गए है, जो पाठ में नहीं है। ऐसे शब्दों को रेखांकित कीजिए।

নদী	সাগর	সমুদ্র
প্রতিদিন	রোজ	পরিবেশ
অসুস্থ	অসুখ	ধুলো
বালি	কাদা	মনোরম
রমনীয়তা	প্রান্তে	ধারে
কারণ	কেননা	কোনোদিন

V. किसी भी पहाड़ के विषय में एक अनुच्छेद बंगला में लिखिए।